

A KISKŐRÖSI PETŐFI SZÜLŐHÁZ ÉS EMLÉKMÚZEUM IGAZGATÓJA, KISPÁLNÉ DR. LUCZA ILONA LAUDÁCIÓJA

Hazánkban 71 működési engedéllyel bíró irodalmi emlékhelyet tartunk nyilván. Kevés van közöttük azonban, ahol azt éreznénk, amit Petőfi Sándor 1847. nyarán papírra vetett széphalmi látogatásáról: „Kazinczy Ferenc egykori lakása. szent hely. Kötelessége volna minden emelkedettebb lelkű magyarnak életében legalább egyszer elzarándokolnia, mint a mohamedánnak Mekkába! „

A kiskőrösi Petőfi szülőház és Emlékmúzeum ilyen „szent zarándokhely”. 1880 óta látogatható, 1952 óta emlékmúzeum, 1985-ben műfordítói szoborparkkal, 1990-ben Petőfi Képtárral bővült. A szülőházat 1880-ban az Írók és Művészek Társasága vásárolta meg, de már 1890-ben a községi előjáróságnak adományozta, kikötve annak karbantartását és látogathatóságát. Azóta Kiskőrös élete összefonódott a Petőfi szülőházzal majd a múzeummal. Az utóbbiak a történelmi változások során kerültek ugyan országos és megyei fenntartásba, de gazdagodni, épülni, szépülni csak akkor tudtak, amikor a város volt gondozó gazdája.

Az első 1952-ben kinevezett, jó emlékezetű múzeumigazgatótól, Istenes Józseftől kezdve, majdnem félévszázad telt el, míg 1998. január elsején Kispálné dr. Lucza Ilona a kiskőrösi Petőfi emlékhelyek majd muzeális intézmények igazgatója lett. Kiskőrös szülőtte, neveltje, rövidebben lányaként ő belenőtt a kiskőrösi Petőfi tisztelet és szeretet világába. Tanárként arra törekedett, hogy a múzeum sokoldalú élményszerzést adjon a látogatóknak. Petőfi örökségét nem csak őrizni és ápolni kell, hanem beépíteni mindennapi életünkbe. Lucza Ilona munkássága következtében a kiskőrösi Petőfi szülőház és Emlékmúzeum kétszer 2005-ben és 2011-ben nyerte el az Év Múzeuma kitüntető címet. Kiállításai Petőfi életét, költészetét éppen úgy bemutatják, mint nemzetformáló és jellem nevelő hatását, de Petőfi költészetének egyetemes értékeit is. Ezt tanúsítja a szoborpark, amelyben eddig 11 műfordító büsztjét állították fel. Közöttük vannak, akik nem csak Petőfi verseket, de Illyés

Gyula Petőfi Sándor életét és költészetét bemutató vaskos kötetét is lefordították francia és bolgár nyelvre.

A Petőfi kultusz ápolása az elmúlt évtizedben kilépett a múzeum falai közül, amint azt az alábbi rendezvények mutatják : Petőfi nevét viselő iskolák találkozásai, a Szeptember végén címmel idén tizenkettedik alkalommal megrendezendő versmondó versenyek, a kortárs képzőművészek számára kiírt pályázatok, melyekre általában száznál több pályamű érkezik be, s jelentős részük adományként gazdagítja a Petőfi Képtárat, amely Lucza Ilona egyik jogos büszkesége. Az 1989-ben létrejött Országos Petőfi Sándor Társaság elnökeként is sokat tesz a Petőfi kultusz ápolásáért. A 2001-ben létrehozott Petőfi Baráti Társulás programjai és utazásai Kárpát-medence Petőfi emlékhelyeire új színfoltot jelentenek a múzeum társadalmi és nemzetközi kapcsolataiban.

A város és a múzeum legérdekesebb közös rendezvénye a Petőfi Sándor születésnapján megrendezett Petőfi Szilveszter. A városháza dísztermébe délután 3 órára meghívják az összes, országunkban előző szilveszter éjszakáján született egy éves gyermeket, akiket, kedves ünnepség keretében, nevükre szóló ajánlással e célra nyomtatott Petőfi kötettel ajándékoznak meg. Az eddigi 17 alkalom során 1478 kötet talált gazdára. Öt órakeres múzeumi kiállítás nyílik, hat órakeres a város műkedvelő színjátszói lépnek színpadra, különleges 19. századi étkeket felsorakoztató vacsora, majd éjfél utáni ünnepség Petőfi szülőháza előtt, melynek során Kiskőrös polgármestere serleges fogadalmat tesz az összesereglett vendégek, városlakók előtt, hogy mit fog az új esztendőben a Petőfi emlékek gazdagítására, szépítésére tenni. Ezután fáklyás menet indul új évi áhítatra az evangélikus templomba, ahol mindenki megtekintheti az egykori anyakönyvet Alexander Petrovics keresztelési bejegyzéséről.

A kiskőrösiek lelkesége, dr. Lucza Ilona szellemisége példát és mintát teremtett - nem csak hazánk – de az értékőrző világ számára is, hogyan kell a múlt erkölcsi, szellemi és tárgyi emlékeit gazdagítva átörökíteni a jövő nemzedékek számára. Hogyan kell megőrizni Petőfi szülőházát, hogy az évszázadok múltán betoppanó magyarok azt írják a vendégkönyvbe, amit 1911-ben a Peruból hazalátogató K. Szabó Elek írt : *„Valahányszor a sors hazavet, lerovom a kegyeletet tenálad, Te nagy lélek. Alkotásaidban él nemzeted!”*

Kovács Gergelyné
kultúrtörténész